

PROFESOR SŁAWOMIR GZELL

ZAPIS OCZEKIWANEJ
PRZYSZŁOŚCI MIAST:
konkursy urbanistyczne
sprzed pół wieku

A RECORD OF THE EXPECTED
FUTURE OF THE CITIES:
urban planning contests
from half a century ago

wernisaż wystawy
16 kwietnia 2026 roku
o godz. 17:00

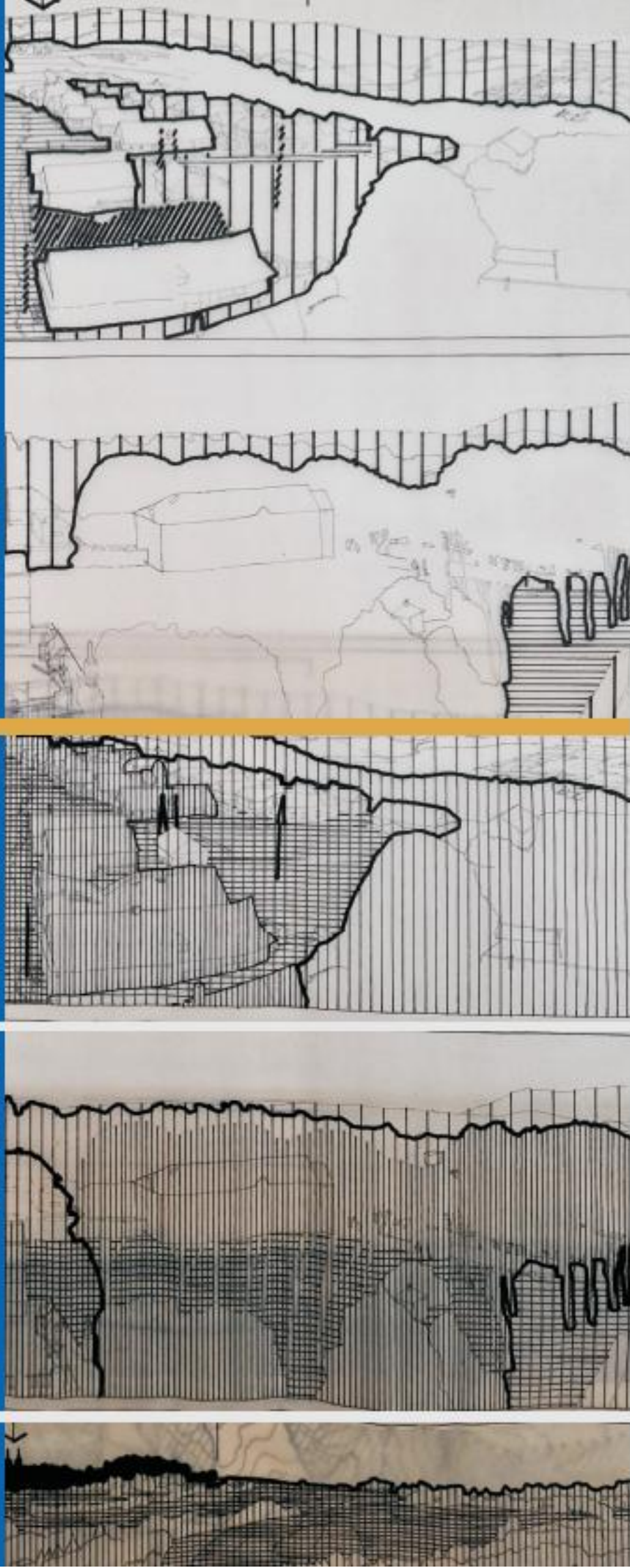
w holu Wydziału Architektury
Politechniki Śląskiej, w Gliwicach
przy ul. Akademickiej 7

exhibition opening
16 April 2026
17:00

Faculty of Architecture
Silesian University of Technology, Gliwice
Akademicka 7

Silesian University
of Technology

KRÓTKI PRZEWODNIK PO WYSTAWIE / A BRIEF GUIDE TO THE EXHIBITION

CEL WYSTAWY: PREZENTACJA PRAC KONKURSOWYCH, W KTÓRYCH 50 LAT TEMU POJAWIŁY SIĘ DECYZJE PROJEKTOWE, WTEDY NOWE, A POTEM NIEJEDNOKROTNIENIE ODKRYWANE NA NOWO

AIM OF THE EXHIBITION: TO PRESENT COMPETITION ENTRIES IN WHICH, 50 YEARS AGO, DESIGN DECISIONS WERE MADE – THEN CONSIDERED NOVEL, AND SINCE THEN REDISCOVERED TIME AND AGAIN

1970 / Centrum Mokotowa, Warszawa / Mokotów Centre, Warsaw

Przeniesienie do warszawskiego ośrodka usługowego III stopnia zasad projektowania centrów Nowych Miast brytyjskich, mających **powstrzymać rozpraszanie się miast** / The application of the design principles for British New Town centres - **intended to curb urban sprawl** - to the III-level service centre in Warsaw

1971 / Śródmieście Głogowa, II nagroda / Głogów town centre, 2nd prize

Odbudowa Starego Miasta **na ruszcie ulic: prostopadłych do Odry** pieszo – rowerowych (dziś: **woonerfów**), **i równoległych do Odry** ulic jezdnych, samochodowych / The redevelopment of the Old Town **on a grid of streets**: pedestrian and cycle paths running **perpendicular to the Oder (now known as ‘woonerfs’)**, and roads for motor vehicles running **parallel to the Oder**

1971 / Praga w Warszawie, wyróżnienie / Praga district in Warsaw, honourable mention

Autonomia przestrzenna odmiennych rejonów zabudowy Starej Pragi (XIX wiek, modernizm, nadchodzący postmodernizm) jako podstawa decyzji o rewitalizacji dzielnicy / **The spatial autonomy of the distinct built environments** of Old Praga district (19th century, Modernism, and the emerging Postmodernism) as the basis for decisions regarding the area's redevelopment

1972 / Fordon, dolny taras, Nagroda Specjalna i skierowanie do realizacji / Fordon, lower terrace, Special Prize and recommendation for implementation

Nowa, wielka dzielnica mieszkaniowa, uwzględniająca **istnienie starego układu urbanistycznego** / A new, large residential district that takes into account **the existing urban layout**

1973 / Dzielnica Lecznictwa Uzdrawiskowego, Augustów, I nagroda / Spa Treatment District, Augustów, 1st prize

Powrót do tradycyjnego deptaka, czyli pieszo - jezdnej ulicy, jako miejsca społecznego życia uzdrowiska. Budynki uzdrowiska stoją wzdłuż deptaka, można też z niego wprost przejść do lasu albo parku / **A return to the traditional promenade** – a street open to both pedestrians and vehicles – as the hub of social life in the spa town. The spa buildings line the promenade, and from there you can walk straight into the woods or the park

1975 / Manila, Filipiny / Manila, Philippines

Nadanie struktury nieuporządkowanym rejonom miasta, co dawało szansę na wprowadzenie podstawowych sieci sanitarnych / **Bringing order to the city's unorganised districts**, which provided an opportunity to introduce basic sanitation facilities

1976 / Śródmieście Płocka, wyróżnienie / Płock city centre, honourable mention

W czasach budowy wszędzie wielkich, prefabrykowanych blokowisk - **rewaloryzacja i wykorzystanie historycznej zabudowy i jej uzupełnianie. Usługi - 20 minut dojazdu na piechotę** (patrz Bilans Czasu) / At a time when large, prefabricated housing estates were being built everywhere – **the restoration and utilisation of historic buildings, and their extension. Services – a 20-minute walk** (see Time Balance)

1977 / Morasko w Poznaniu, I nagroda / Morasko in Poznań, 1st prize

Zamiast amorficznej dzielnicy na 65 tys. mieszkańców, **zespół sukcesywnie budowanych „miast w mieście”**. Każde miało plac, punkt centralny i miejskie ulice, było otoczone zielenią i połączone z innymi ulicami zbiorczymi i szybkim tramwajem, przy których ulokowano usługi ogólnomiejskie / Instead of a sprawling district for 65,000 residents, **a series of ‘cities within a city’ built in stages**. Each had a square, a central hub and urban streets; they were surrounded by greenery and connected to other main roads and a rapid tram network, along which city-wide services were located

1980 / Owińska w Poznaniu, wyróżnienie / Owińska in Poznań, honourable mention

Zwarty organizm miejski na końcu północnego pasma rozwojowego Poznania, co **przeciwdziałać miało rozpraszaniu się zabudowy** / A compact urban area at the northern end of Poznań's development zone, designed **to prevent the urban fabric from becoming fragmented**

1980 / Kostrzyń, wyróżnienie / Kostrzyń, honourable mention

Kreacja miejskich przestrzeni, ulic i placów, **wg zasad teorii Elementów Kompozycji Urbanistycznej** / The design of urban spaces, streets and squares, **in accordance with the principles of the theory of Urban Composition Elements**

1981 / rejon Góry Kalwarii pod Warszawą, międzynarodowy konkurs Konfrontacje Warszawskie, Nagroda Specjalna Naczelnego Architekta Warszawy / the Góra Kalwaria area near Warsaw, the Warsaw Confrontations international competition, Special Award from the Chief Architect of Warsaw

Przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy na terenach podmiejskich przez budowę małych miast o wielkości zabytkowego Czerska, oraz odbudowa tradycyjnej tkanki miejskiej w Górze Kalwarii / **Preventing urban sprawl in suburban areas by building small towns** the size of historic Czersk, and restoring the traditional urban fabric in Góra Kalwaria

2012 / Podzamcze w Lublinie, wyróżnienie / The under-castle in Lublin, honourable mention

Zielone dachy nad zabudową usługową, **pochylone jak zbocze Wzgórza Zamkowego** / Green roofs atop the commercial buildings, **sloping like the hillside of the Castle Hill**

ZAPRASZAM DO OGLĄDANIA WYSTAWY / COME AND VISIT THE EXHIBITION
SŁAWOMIR GZELL